

ДЕЛИЯН МАРИНОВ
ОБАЖДАНЕ ОТ АМЕРИКА

chitanka.info

Сигналът от отсрещната страна на телефонната линия даваше свободно. Мина почти минута, през която никой не отговори.

Старата жена тъкмо реши да затвори, когато чу автоматичен женски глас, говорещ на непознат за нея език.

— Ало! — каза баба Спаска. — Ало! Коя си ти ма, миче? Нищо не ти разбирам.

Гласът продължаваше да говори неразбираемо заедно с бабата. Сетне спря. По сбръчканото лице на прегърбената жена в телефонната кабинка се появи плаха усмивка. С малко по-висок тон тя отново заговори:

— Ачо! Ачо търся, милото ми момче.

От другата страна не се чуваше абсолютно нищо.

— Ачо! Чуваш ли ме? Спаска съм. Обади ми се, моля те!

В този момент разбра какво означава „гробовна тишина“.

— Ачо? — опита отново тя.

След това изгуби надежда и затвори слушалката...

Баба Спаска излезе от кабинката и с провлачени крачки се запъти към изхода на общото помещение. Тъкмо беше стигнала, когато висок униформен мъж с набола брада препречи пътя ѝ.

— Извинете, госпожо, но не си платихте разговора — каза ѝ с хладен тон и безизразна физиономия той.

— Какъв разговор? Та аз не успях да се свържа! — оправда се тя, присвивайки тънките си устни.

— Апаратът е отчел друго. Елате.

Още не бе довършил думите си, когато хвана старата жена за лакътя и я задърпа към гишето, където се заплащаха ползваните услуги. Макар и да искаше, баба Спаска се чувстваше прекалено немоощна, за да се възпротиви, затова просто се остави на яките ръце на мъжа.

— Госпожо, дължите двадесет и пет лева и седемдесет и пет стотинки за използваните услуги? — заяви момичето на касата.

— Какво? — едва успя да промълви старата жена. — Та аз не успях да се свържа с моя Ачо.

Младата жена срещу нея извъртя очи с отегчена въздишка. Погледна за секунда компютъра пред себе си, почеса се глуповато по

тупираната кестенява коса и после с широка усмивка погледна победоносно бабата.

— Напротив! След като е давало свободно, се е включила гласовата поща на абоната и вие сте му оставила съобщение...

През това време охранителят беше започнал да побутва бабата подканващо. Тя вдигна рамене. Беше ѝ писнало да се разправя с тези нахакани младежи.

В пенсионното, при лекарката, в аптеката, в бакалиите и къде ли още не... Навсякъде ѝ искаха пари, пари, пари. С времето се беше примирила.

Без да чака още подканвания от униформения, тя сложи очилата и извади портмонето си, след което изсипа парите върху гишето и започна да брой купчинката дребни банкноти и стотинки.

— Ако искате, ще ви помогна? — предложи мъжът, на когото явно му беше досадно да чака.

Баба Спаска обаче вдигна гордо брадичка и се дръпна от протегнатата му ръка.

— Мога и сама, душманино. Все още не съм съвсем изкуфяла...

— Как мина? — попита я възрастният мъж с камуфлажни дрехи, седнал зад волана.

— Как да мине, Серафиме... Как да мине? — отвърна му вяло жената, настанявайки се на седалката до него.

Всеки месец от две години насам историята се повтаряше. Щом дойдеха дни за пенсия, бабата слизаше до града да си прибере парите за прослуженото в миналото време. После посещаваше телефонните кабинки на пощенската станция и се опитваше да се свърже със сина си, отпътувал съвсем млад за Щатите. Баба Спаска не дружеше особено с другите баби в малкото село. Затова избягваше да използва автобуса към Брацигово и се беше разбрала с единствения ѝ останал жив приятел — пощальона Серафим — да я кара със стария москвич. И двамата бяха самотници. Отдавна всеки знаеше историята на другия. И се търсеха един друг, защото си вярваха.

Още повече ги сближаваше това, че децата им бяха отпътували в далечната земя в търсене на по-добро бъдеще, каквото селото вече не

им осигуряваше. При все това Серафим имаше повече късмет от Спаска.

— А ти, пиле? Чувал ли си се скоро с Бойко и Ангелина?

— Да — отговори мъжът, докато палеше возилото. — Нали ти казах. Откакто се върнаха миналото лето и ми оставиха жиесема, се обаждат чат-пат.

— А, верно? — наведе глава Спаска. — А ти, Серафимчо? Обаждаш ли им се?

— Аз не мога. Бойко ми каза, че телефонът е пригоден само да ме търсят. За да не ми взимало много пари.

Москвичът потегли по улиците на сивия град. Жената от време на време хвърляше поглед през замазания прозорец. Задържаше го върху хората. Мъже, жени, деца, от различни възрасти, облечени в различни дрехи. Всички изглеждаха някак ведри и сякаш щастливи. Сърцето на Спаска се сви. Кога за последно се бе чувствала така? Ръката ѝ неволно се надигна към млечнобялата плитка, увиснала на едното ѝ рамо и започна да скубе щръкналите косъмчета.

Колата продължаваше да се тътри по улиците, когато бабата се обърна към шофьора.

— Абе, Серафиме. Кога ще си идват децата ти?

— Предполагам до няколко седмици. За Великден ще са тук.

— Може ли да те помоля нещо?

— Винаги.

— Когат' си дойдат, да минете през мене. Искам Бойко да се свърже с моя Ачо. Ще му дам номера и ще му платя колкото иска. Имам чувството, че онези в пощата нещо ме лъжат.

Рошавите вежди на мъжа се смръщиха.

— Спасе, Спасе, ще го питам. Но виж... Приеми, че Ачо може да ти е написал грешен номер в писмото. Две години вече не можеш да се свържеш с него!

— Но чадото ми... Дали е живо? — изведнъж подскокна старицата.

— Естествено, че е живо... Нали я знаеш Америката колко е далече... Колко е трудно да се намерим. Имай надежда и вярвай в Бог. Съвсем скоро може да те изненада.

— Да вярвам в Бог... — отсече Спаска. — Май само това ми остана.

Серафим реши да не ѝ отговаря и вместо това се съсредоточи в пътя пред себе си.

Минаваше пладне и вече напускаха пределите на градчето.

Пейзажът на Жребичко изпълни целия открит се пред тях хоризонт. От едната страна се виждаха склоновете на Родопите, а от другата се разстилаха величествено тракийските равнини. Пътят тук бе разкалян, гумите се плъзгаха по него и затова се наложи Серафим да намали скоростта. Това им позволи за пореден път да се насладят на цялата местност, в която бе сгушено малкото планинско селце. Ето че вече се мержелееха първите къщички. Щом колата ги приближеше, се виждаха опустелите дворове и събарящите се огради.

— Ех! Все по-малко оставаме... — въздъхна Серафим.

Бабата кимна и му отвърна:

— Едно време тази къща, на Аврама, как сияеше! Гледаше толкова животни, дворът бе цяла градина... А сега — само трънаци и салкъми.

— Нямаха търпение да умре дъртият мелничар, пустите му деца. Бойко ми показа в интернета — пуснали са имота за продан, ама никой не го ще, защото къщата постепенно се сривала със земята.

Спаска не му отвърна. Вместо това продължи да разглежда местността. Рядко излизаше извън имота си, а когато го правеше, предпочиташе да ходи до извора в Кръстовата гора, където често потъваше в спомени. Скърцащият москвич мина през центъра на селото, където беше черквата.

— Ей, едно време каква хубава беше! Деда ми я е строил — каза Серафим. — А сега — гледай!

Много части от фасадата на църквата липсваха. Сякаш някой бе изтръгвал парче по парче материалите, от които сградата беше направена. И макар в спомените на старите хора тя да изглеждала величествено, сега беше един гол скелет.

— Разграбиха селото, Серафиме. Разграбиха го.

— И как не? Вече няма кой да го пази. Няма милиция, децата не са тук. Оставени сме на произвола на съдбата.

— Да се крием като съсели!

— Ти чу ли? В Равногор слязла мечка и нападнала тамошните стада. Нали знаеш какви са равногорци? Много хора, но все стари, като нас. И се изплашили. Оставили мечката да изяде добитъка.

Вместо да му отговори, Спаска започна да се кръсти.

Десетина минута по-късно москвичът вече се насочваше към покрайнините на селото, където беше къщичката на баба Спаска.

— Абе чух — поде разговора отново Серафим, — че американци купили много имоти в Козарско.

— А дано додат и тук — каза Спаска. — Току-виж селото отново се вдигне на крака.

— Едва ли — отсече мъжът, вдигайки вежди. — Американците само беди носят. Не чуваш ли какво става по света? Войни. Атенстати. Те не трябва да стават част от нашия свят. Само беди ще донесат!

При тези думи лицето на бабата отново побеля като платно.

— Оле. Моят Ачо дали е добре там? Дали?

Серафим помълча, вгледан в пътя, и накрая каза като на себе си:

— Кой знае, Спасе... кой знае...

Двамата най-после пристигнаха.

Мъжът слезе от колата, отвори вратата и подаде ръка на старицата. Тя я пое и се надигна с плавни движения, след което, хванати под ръка, двамата тръгнаха към металната врата, откъдето започваше имотът на Спаска.

Жената разтвори една от найлоновите си торбички, в която държеше принадлежностите си, и извади черен, леко ръждив ключ. След няколко опита да отключи, накрая резето изщрака и Спаска вече беше в своето убежище. Родният дом, от който не се беше отделяла задълго вече седемдесет години.

— Е, май е време да се разделяме, дружке — каза ѝ Серафим, усмихвайки се топло.

— Ела, пиле, да ми погостуваш. Ще ти направя чай.

— Остави, Спасе — отвърна ѝ. — Тази вечер очаквам да ми се обадят децата и предпочитам да съм сам, за да ги чуя повече.

Жената сведе леко очи, чиито ъгълчета вече се пълнеха със сълзи.

— Не се натъжавай, Спасе. И ти ще чуеш твоя Ачо.

Мъжът се приближи и я прегърна леко.

Тя отпусна треперещото си тяло в обятията му. Само за малко, след което се отдели.

— Ангеле мой. Нека ти дам някой лев — за горивото и дето ме повози.

— Остави — отговори мъжът. Погледът му я избягваше. Личеше, че вече му е крайно неудобно около нея. — Задръж си ги. И без това те ошушкаха в пощата.

— Благодаря ти! И ела да ме видиш, скоро.

Макар и на нейната възраст — 71 години — Серафим беше много по-жизнен. Нямаше нито високо кръвно, нито болести. Дори ловуваше често. Спаска си мислеше за него, докато прекосяваше калния двор по път към къщата. Ех, на времето какъв снажен момък беше! Да бе избрала него. Сега щяха да си живеят заедно. Уви, пътеките им не се пресякоха и макар да си бяха останали приятели, сега ги разделяха много неща. Децата му бяха купили апартамент в града и вече почти нищо не го задържаха на село. Идваше си все порядко — колкото да достави пощата, ако въобще имаше такава. Сигурно след пренощуването в старата си къща щеше да се прибере обратно в Брацигово и да се върне чак след седмица-две. А може би дори месец.

Баба Спаска прекрачи прага на дома си.

Старата жена приседна на дървения стол до постланата с вестници маса, върху която имаше само една тенджера с накиснат от предната вечер боб. Погледна часовника на стената и се смръщи на бавно нижещото се време.

„Няма да готвя — помисли си. — А и за какво? Манджата само ще вкисне.“

Тайничко се бе надявала Серафим да ѝ гостува. Тогава щеше да има стимул да приготви гозба. Бяха имали и такива вечери. Тя сготвяше храната, той вършеше нещо из къщата. Сетне вечеряха, говореха си и разглеждаха снимки от едно време.

Жената вдигна с немалко усилия една от торбите, които мъкнеше от града, и извади съдържанието ѝ — два салама, пакетче вафли, три кисели млека и два хляба.

Щяха да ѝ стигнат до съботата, когато магазинчето в центъра работеше.

Отвори пакетчето е вафлите и извади една, след което стана от стола и се насочи към спалнята. Пътюм видя, че таванът на коридора е подгизнал. Покривът отново течеше. Пролетните дъждове, по подобие на есенните, съсипваха бавно и неумолимо къщата. Добре поне, че идваше лято.

„Ами зимата? — долетя неканена мисъл в главата ѝ. — Дано успее дотогава да се свърже с Ачо...“

Щеше да му разкаже за бедите си. Може би той щеше да ѝ изпрати пари. Да ѝ помогне. Дори да ѝ даде джиезем, чрез който да се свързват...

Ачо... Едничката ѝ надежда. Запиляна някъде в Америка...

Навън се свечеряваше, а жената вече лежеше на леко наклонената, отдавна счупена кушетка. От близо час, свита върху изгнилия дюшек, сгושена в орфаното родопско одеяло, разглеждаше снимки. Черно-бели, от младини. Когато още беше хубава мома. Облечена в носия и окичена с цветя. На починалия ѝ мъж — Цако — от казармата. След тях идваха снимките от сватбата им, от кръщенето на малкия Ачо.

Снимка след снимка жената пътуваше в спомените си. Единственото, което животът не можеше да ѝ отнеме и да изтръгне от нея.

Светлината, идваща от отворения прозорец, вече се топеше. Спаска се надигна и запали една от свещите, която извади от чекмеджето. Сетне затвори облепения с вестници прозорец. В стаята настъпи плътен мрак, нарушаван само от светлика на трепкащата свещ.

Изведнъж вратата се отвори. Чуха се меки стъпки и нещо скочи до нея в кревата.

— О, писано! Ти дойде, ма! — каза жената и погали гушещата се в скута ѝ черна котка.

Така, прегърнала мъркащото животно, старицата продължи да разглежда старите снимки, които събуждаха моменти от изживяното минало. Събирания, селски сборове, пътувания до Брацигово, Пазарджик, София...

Снимки от годините ѝ като магазинерка в селото. Снимки от изкласяването на Ачо. Снимки от оранжерията, която Цако поддържаше. Снимки от изпращането на Ачо да следва в София...

Малките хартийки бавно и неусетно въртяха лентата на живота и я водеха към настоящето.

По едно време ѝ хрумна да пусне радиоточката. След завъртането на бутона обаче се чу пращящ звук, който ѝ напомни, че устройството не работи.

Все се канеше да каже на Серафим да го оправи. Все се канеше и забравяше. Вече почти година.

Мислите ѝ непрестанно летяха към Ачо.

„Къде си, момчето ми? Нахранено ли си? Живо ли си? Имаш ли жена?...“

Къде от топлината, споделена с котката; къде от умората от деня, прекаран в пътуване; къде от вече преклонната ѝ възраст... жената започна да притваря очи. Сънят я търсеше. Да, тя щеше да му се отдаде. Неговите прегръдки бяха най-здрави и най-сигурни.

И единствените, които щеше да получи.

Дълго обаче Спаска не успя да заспи както трябва. Тъкмо се унасяше и нещо я вадеше от унеса. Поскърцване на някоя дъска на покрива. Изшумоляване в двора.

Все имаше нещо, което издърпваше съзнанието ѝ от дълбините на унеса и я караше да стои нащрек.

Спаска стоя поне час със затворени очи, но полубудна. Тялото ѝ започна да се поти. Навън вятърът виеше, а от време на време се чуваше и лаят на скитащите псета. После изведнъж небето прогърмя, а по керемидите затропа дъжд.

Ромонът успя да я унесе. Мислите ѝ, преливащи от спомени до притеснения за предстоящите сезони и това, което трябва да свърши

по къщата и градината, се сляха в една спирала, която успя да я завърти към небитието и покоя.

За съвсем малко.

Нещо прибяга в стаята. Спаска се стресна и надигна. Вдигна свещта и я насочи към мястото, откъдето беше чула шума. Не се виждаше нищо.

Проклетият съсел. Отново върлуваше в къщата. Макар котката да хващаше мишки, със сьсела не можеше да се справи.

Веднъж старицата го беше видяла — огромен, тридесетсантиметров плъх. Прокле се, че е оставила храната на масата в кухнята.

Умората отново я дръпна към леглото. Клепачите ѝ тежаха. Сънят я искаше. Вече бе готова да заспи, забравила за всички шумове, идващи отвън и дори от съседната стая, където съселът се беше промъкнал.

Тогава котката скочи от скута ѝ право на пода, след което се стрелна към другата стая. Спаска отново отвори очи. Сигурно Писана беше последвала плъха. Очите ѝ отново започнаха да се затварят, когато оттагък се чу мяукане. Първо тихо, после — по-силно. Спаска чак настръхна от тревогата на котката.

Надигна се от леглото, взе в ръка свещта и се изправи с усилие. Не знаеше кое време е. Дъждът бе отшумял, чуваше се само оттичането на водата в улуците. Старицата тръгна бавно към съседното помещение. Дъските под краката ѝ скърцаха. Направи ѝ впечатление, че е по-мрачно от обикновено.

Изведнъж дъхът ѝ спря.

Видя нещо на прага. Приближи се и насочи свещта към силуета. Беше котката. На слабата, трепкаща в ръката ѝ светлина, разпозна Писана. Муцунката на животното беше кървава. То стоеше кротко, като от време на време премлясваше.

„Сигурно е видяла сметката на съсела“ — помисли си Спаска и продължи напред.

Котката измяука и я последва.

Съседната стая тънеше в още по-непрогледен мрак. За съжаление, трафопостът на улицата беше счупен и техниците вече месец не идваха да го проверят. Спаска, останала единствена в радиус от двадесет къщи, трябваше да се примири и да използва свещи.

Светлината от свещ обаче беше прекалено оскъдна. Жената не виждаше много по-далеч от носа си. Пламъчето се виеше и светеше все по-слабо и по-слабо, сякаш нещо го приглушаваше.

Както си вървеше зад нея, котката изведнъж притича напред и скочи. Спаска се ориентира и се досети, че животното се намира върху масата, където беше оставила храната. Може би точно там Писана беше сварила и удушила плъха.

Преди да стигне до масата обаче, Спаска се препъна в крака на леглото. Насочи свещта пред себе си, за да се ориентира по-добре и без да иска, извика.

Отстъпи уплашено назад.

На леглото в кухнята, по гръб, лежеше човек.

Сърцето на Спаска заби лудо. В ушите ѝ започна характерното за вдигнато кръвно бучене. Любопитството обаче надделя.

Хванала с две ръце свещта, прегърбената старица внимателно се приближи до леглото. Сега сякаш светликът беше малко по-силен. Спаска успя да различи фигурата на мъж.

— Кой си ти, бе? — бяха думите, за които събра смелост.

Никакъв отговор.

За сметка на това, върху гърдите на мъжа се беше настанила котката. Животинчето бе легнало и от време на време облизваше все още зацапаната си с кръв муцуна.

— Ехо?

Фигурата на мъжа не помръдна. Бабата приближи още. И застина.

Разпозна човека на леглото. Нямаше как да сбърка дрехите, тялото под тях и чертите на лицето.

Това беше Цако. Покойният ѝ съпруг, погребан преди две години и половина. Легнал в същата поза и на същото място, където го беше намерила в онази ранна утрин.

Мъртъв.

Жената се паникьоса. Изпусна свещта на земята и тръгна слепешком към стаята си. Ненадейно обаче се блъсна в малкия скрин и събори стоящото върху него огледало. То падна на земята и шумно се разби на парчета.

Лоша поличба. Поредната, пресякла живота на старицата.

Първо, мъжът ѝ почина срещу огледалото.

Второ, тя счупи това огледало в непохватността си...

Изведнъж котката започна да съска. В тъмницата Спаска попадна на поредната мебел, препречваща пътя ѝ — този път малко трикрако столче.

Загуби равновесие и падна на студения под. В това време съскането на Писана стана по-настойтелно, а къщата се разтресе. Отвсякъде заприиждаха на талази различни шумове, шепоти, писъци, съчетани в обща какофония. Жената започна да се търкаля по пода и да мята крайниците си, стенойки, плувнала в пот.

Къщата се тресеше, сякаш невидима ръка я удряше. Толкова силно, че мебелите се разместваха. Спаска не ги виждаше, но усещаше всичко прекалено добре. Леглото, на което лежеше покойният ѝ мъж, се приближаваше към нея.

Плачеше и се опитваше да се надигне, но подът се люлееше. Сетне започна да се върти. Не тя. Къщата. Водовъртеж от мебели, предмети и пространство, в което се бе свила и не можеше да контролира.

Хаотични картини нападаха съзнанието ѝ.

Снимките, които беше разглеждала. Сега обаче лицата, които си спомняше — тези на родителите, сина, съпруга и приятелите — бяха изкривени. Сякаш бяха в агония.

Тя закрепця, но къщата не спря да се върти.

Ударите по стените се увеличаваха и сякаш приближаваха. Леглото също се беше озовало на сантиметри от нея. Хвана го и се надигна, плъзвайки се в него. Там се озова до тялото на покойния си съпруг. Свещта бе паднала долу на земята. Някак си не бе изгаснала и все още гореше.

Спаска се пресегна и я вдигна, насочи я към трупа до себе си. Там видя отново Писана, този път застанала над главата и впила зъби в изстиващата плът.

Ето откъде беше кръвта по муцуната ѝ!

Спаска се хвърли с писък от леглото и отново се озова на продължаващия да се върти под. Трополенето се усилваше. Тя се гърчеше...

Изведнъж се сепна.

И отвори очи...

Беше утро.

Виждаше мухлясалия таван над собственото си легло. Слънчевите лъчи вече се бяха промъкнали в стаята, въпреки облепените прозорци.

Баба Спаска се надигна и въздъхна.

— Просто кошмар — каза си. — Просто кошмар...

Тогава чу настойчивото тропане от ужасния си сън отново. Този път идващо от входната врата.

— Събирай си набързо багажа, качвай се в москвича и да отпътуваме. Веднага! — Серафим връхлетя в къщичката ѝ, избутвайки я от прага.

Влезе и продължи директно към кухнята. Докато тя успее да се обърне натам, той вече се бе върнал отново при нея.

— Къде са ти най-ценните вещи? Ще помогна да ги съберем, след което се махаме веднага!

— Но... — започна Спаска, ала думите ѝ се сподавиха в мощна кашлица.

— Няма „но“! Трябва да тръгнем до половин час, че и по-малко.

Мъжът, все така в камуфлажни яке и панталон, се насочи към спалнята ѝ.

Спаска се окопоти и го последва. Като влезе в стаята, видя как събира небрежно разпилените ѝ по столове и ракли дрехи в торби.

— Какво правиш бе, Серафимчо? Акъла ми вземаш!

— Налага се да се махнеш. Въпрос на живот и смърт е.

— СЕРАФИМЕ! — успя да извика жената.

Тонът ѝ успя да го накара да се спре. Старецът седна на леглото и закри главата си е шепи. Тя се приближи до него. Внимателно положи ръка на оредяващото му теме.

— Спаске, мародерите са тук!

Като чу това, Спаска отвори широко очи.

— Но... как? Защо... Отново ли?

— Да, отново... Сутринта, на път за извора, ги видях. Явно са пристигнали още снощи. Петимата. Познах ги веднага. Закусвах и разговаряха.

— Какво ги чу да си говорят?

— Ще плячкосват. И този път са хвърлили поглед на твоята къща.

— Но, Серафиме... НЕ! — бабата изкрещя.

Тя се втурна към вратата. Енергия, породила се от внезапно появилата се заплаха, изпълни тялото ѝ. Застана до един от прозорците в коридора, който не беше облепен, и започна да оглежда двора и пътя, отвъд металната мрежа, оградила скромния имот.

Всички ги наричаха „мародерите“. Мъже на средна възраст, обикалящи селата в Родопите и обиращи домовете на стари хора. Незнайно откъде, те имаха информация за всеки имот и живущите в него. Спаска беше слушала не една или две истории за бандитите. Славата им се носеше във всички околни села. И колкото повече се обезлюдяваше дадено селище, толкова по-удобна мишена беше то за пътуващите престъпници.

Спаска усети добре позната ръка на рамото си. Серафим беше зад нея.

— Хайде, събирай си багажа. Ще те водя в града. Не трябва да те намират тук. Ще съберем всичко ценно, ще се измъкнем през задния двор, към гората. Ще се скрием там. После ще заобиколим към моята къща и москвича. Ще се качим и ще избягаме.

Спаска се обърна към него. Очите ѝ бяха пълни със сълзи.

— Не мога... Не мога да напусна Жребичко.

Серафим ахна.

— Тук отраснах. Тук ме отгледаха. Тук се омъжих. Тук родих. Тук прекарах живота си.

— Ти си луда! — каза ѝ Серафим невярващо.

— Не! Ти си луд — да ми предлагаш онзи отвратителен град. Виж ме на колко години съм. Изсъхнало цвете съм. За кога ще ми сменяш саксията?

— Животът ти е в опасност!

— Остави ме! — Спаска го блъсна и тръгна обратно към стаята си.

Мъжът тръгна след нея и се опита да я спре.

— Спри се, Спасе! Просто събери всичко ценно, което имаш, и да се махаме.

Със сила, която той не очакваше от нея, тя го отблъсна. Очите ѝ святкаха като на хванато в клетка животно.

След секунди и двамата бяха отново в стаята, а тя бе коленичила пред един от дървените скринове и хвърляше във всички посоки намиращите се в него дрехи. Накрая извади от дъното му едно сандъче и се надигна.

— Какво е това? — попита я Серафим.

— Всичко, което имам... — отвърна му тя и отвори капачето на сандъчето.

За пореден път Серафим остана безмълвен. Пред очите му се откри блясъкът на няколко златни накита, брошки, обици и пръстени.

— Това е наследството на рода ми. Помогни да го закопаем в двора, за да може Ачо след време да го открие и да остане за него.

— Ти си луда! — изкрещя повторно Серафим и се отдръпна крачка назад. — Ачо няма да се върне! Ачо не иска да чуе за България, затова и не те е търсил. Ще заринеш всичкото това имане в земята да го ядат червеите! Ти наистина си се побъркала!

Жената стоеше пред него със сандъчето в ръце и не помръдваше.

— Ела с мен в града! Ще продадем златото, а парите ще ни стигнат да изживеем старините си заедно!

Тя стоеше все така, без да помръдне. Накрая проговори, съвсем тихо:

— Значи чак сега смееш да ми предложиш това. Когато видя блясъка на златото, а? Проклети да сте, ти и Митковският ти род! Чакам те вече година да се сетиш. Но ти си все неуверен, все мрачен, все несигурен. Вече знам какво те е спирало. Сигурно ме лъжеш и за мародерите.

Думите ѝ му действаха като плесници. Серафим отваряше уста и я затваряше, без да издава звук, а накрая сведе побелялата си глава.

— Спасе... Повярвай ми. Много имане имаш. Ела с мен... Ще те намерят.

— Лъжец си ти! — каза му тя и се завъртя.

Насочи се към изхода на къщата. Макар да не бе успяла да спи като хората, усещаше прилив на сила. Сега, когато беше получила някои отговори, сякаш желанието ѝ за живот се бе върнало.

Докато вървеше към вратата, тя чу стъпки зад себе си. Серафим я следваше. Той отново протегна ръка към нея. Хвана я за рамото и я разтърси. Жената не очакваше да вложи толкова сила. Залюля се и изтърва сандъчето. Златните украшения се разсипаха по пода.

— Подлец! — кресна му тя. — На! За какво ти имах вяра?!

Наведе се и започна да събира търкалящите се по земята скъпоценности, сякаш очакваше Серафим да започне да граби едничкото ѝ съхранено богатство. Но той стоеше все така изправен. За момент тя вдигна глава и го погледна. Очакваше поне да я наблюдава, но вместо това взорът му се губеше някъде навън, през прозореца. „Към пътя“ — осъзна тя.

Тогава ги чу.

Силни мъжки гласове, викове и смехове. Съпроводени от тропот на копита и звуци на тресящи се по неравния път каруци. Мародерите наистина идваха.

Бяха вече съвсем близо до дома ѝ.

Спаска се надигна и също погледна през прозореца. Мъжете приближаваха заключената порта. В ума на Спаска се стрелна мисълта, че Серафим сигурно е прескочил оградата. Нейният Серафим. Сега тя осъзна, че всичко, казано от него, е истина. Бандитите наистина бяха дошли в селото и бяха набелязали къщата ѝ. А той беше дошъл да я спаси.

Тя обърна погледа си към него. Търсеше разбиране. Търсеше прошка. Но единственото, което видя, беше неистов страх.

— Какво ще правим, Серафимчо? Извинявай, пиле... моля те.

Докато изричаше думите, мародерите вече блъскаха металната врата. Оттук можеше да чуе гласовете им. Бяха весели.

— Как може... посред бял ден... само цигани могат да бъдат толкова нагли — каза тя, усещайки все по-силно надигацията се в нея страх.

— Не само цигани, Спаске. В тези шайки има и българи, и турци.

— Но как... — попита тя невярващо.

— Ето така! Алчността е еднаква за всички хора — Серафим ѝ подаде ръка. — Все още има време да се измъкнем през задния двор.

Бабата хвана ръката му и пристъпи. Кракът ѝ обаче закачи намиращите се на пода накити. Спаска замръзна. Нима щеше да остави имането си в ръцете на тези мародери? Нима щеше да остави родния си дом да бъде изтърбушен, унищожен и изоставен?

Тя внезапно взе друго решение и погледна твърдо Серафим.

— Не! Няма да им позволяя!

Пощальонът за пореден път стоеше изумен пред нея, неспособен да помръдне или каже нещо. Очите ѝ не мигваха. Вътре в тях Серафим виждаше пламък, който не се беше разпалвал от младостта им. Спаска беше от Илювския род. Викаха им „Лудите“. Точно така! С годините на грижи за семейството този пламък се беше изпарил. И сега, пред надвисналата опасност, той отново се бе пробудил и я караше да пламти цялата. Но освен него, в очите на Спаска имаше и безумие. Невъобразим бяс, разрастващ се с всяка секунда.

— Хайде! Да браним дома си! — тя се втурна към стаята, където стояха инструментите и сечивата.

Гласът на здравия разум у Серафим обаче се обади. Още рано сутринта, когато беше отишъл на извора и беше видял бандитите, страхът го беше хванал за гушата. Един поглед навън беше достатъчен на старика да се опомни. Мародерите бяха разбили вратата и вече влизаха в двора, ритайки и събаряйки всичко, изпречило се на пътя им.

Спаска бе потопена в пожарищата на обзелата я лудост. Той не можеше... осъзна — не искаше да я спасява.

Серафим клекна при разпиляното имане, събра каквото можа по джобовете на панталоните и якето си и се втурна към спалнята на Спаска. Оттам щеше да излезе през прозореца и да избяга в гората.

Пред погледа ѝ се редяха мотики, търнокопи, лопати, коси и брадви. Но това, което тя търсеше, бе старата пушка двуцевка на покойния ѝ мъж. Старицата я вдигна, от тежестта ѝ залитна и едва не падна. Въпреки това събра сили и се изпъчи гордо с оръжие в ръце. Върна се обратно в коридора. Серафим го нямаше. Отвън се чуваха виковете на мародерите.

— Излез, мършо! — викаше един от тях, а другите му акомпанираха с кикотене.

— Предай златото и обещаваме, че няма да те мъчим много — добави друг.

Откъм стария хамбар се чу мощен трясък. Явно част от бандитите проникваха там — може би търсеха добитък, който също да плячкосат.

Единственото, на което разчиташе, бе да ги изненада. Почувства нова вълна на сила. Подпря пушката на стената, отвори широко

прозорците и видя лицата им — мръсни, брадясали, изкривени от злобни усмивки. Мъжете бяха едри, облечени в изцапани, кални дрехи. При вида ѝ те зяпнаха и за момент се смълчаха, след което започнаха да се смеят.

— А, ето я бабката... Е, дърто? К'во реши? Ще излезеш ли сама?
— попита най-грамадният от тях.

— Никога! — извика тя и придърпа двуцевката.

Беше им нужно известно време, за да осъзнаят какво се случва и да реагират. Старицата вдигна тежката пушка, опря я в рамото си и насочи цевта към намиращия се най-близко мародер. После натисна спусъка, като се молеше наум пушката да е заредена.

Мародерът, срещу когото беше възпроизведен изстрелът, скочи инстинктивно. В същото време откатът на оръжието я удари толкова силно в рамото, че Спаска извика от болка. Беше прекалено крехка, за да го използва. Виковете, идващи отвън, ѝ подсказаха, че някоя от сачмите е уцелила нашественика.

Моментът на триумф беше изключително кратък. Тя не усещаше дясната си ръка, сигурно рамото ѝ беше извадено и болката я изгаряше. Хвърли поглед навън отново — простреляният бандит се гърчеше на земята. Притискаше раната, от която плискаше кръв. Другите обаче, вместо да бягат уплашени, както се надяваше Спаска, стояха и я следяха с поглед. След секунди от плевнята излязоха други двама.

Лудостта, която я бе обзела допреди минута, вече се беше изпарила. Сега стоеше срещу четирима бандити, които не само искаха да я оберат, но и да отмъстят за ранения си приятел.

— Ще страдаш! — изкрещя единият и извади нещо изпод ризата си.

Нож.

Тръгна към нея. Другите го последваха. Един от тях успя да откърти талпа от закрития геран и я размаха заплашително.

Баба Спаска погледна изтърваната пушка и се опита да се наведе, но кръстът ѝ я сряза.

Седемдесет и една годишна старица срещу четирима мародери. Можеше просто да им предаде всичко, което имаше, и да се надява да я пощадят. Сега, когато вече бе останала без сили, тя се дотътри до стаята си и опита да залости вратата с изпразнения скрин и два стола.

... Серафим отдавна беше навлязъл в гората зад къщата на старицата. Наричаха горите покрай Жребичко Кръстови, защото всеки камък, намиращ се в тях, беше изографисан с малко кръстче.

Докато старикът бягаше, част от прибраните в дрехите му скъпоценности почнаха да изпадат от натъпканите джобове. Обзет от неистов страх, той не спираше, а продължаваше по пътеката, криволичеща между дърветата и камъните. Върху тях отчетливо личаха кръстовете — набиваха се в очите му както пироните в ръцете на Спасителя, чиито мъки символизираха.

Съзнанието на бягащия мъж се връщаше назад. Към Спаска и участта, която ѝ беше отредена.

„Участта, на която аз я оставих“ — пламна мисълта в главата на Серафим, където образите на гори, камъни, кръстове и лица на светци вече се преплитаха. В образа на Исус Христос, с натежали от скръб очи, Серафим виждаше собственото си отражение — едно малко, бягащо, страхливо човече, зад което се разстила пътека от откраднато злато. Това ли беше той? Затова ли беше живял седемдесет и една години?

Серафим познаваше добре тази гора и пътеката, по която бягаше. Рязко сви и пое по едно от разклоненията ѝ — право към място с малка стръмнина, водеща до твърди камъни и драки.

Малка, но достатъчно висока, за да може да се хвърли и пребие.

Спаска ридаеше в ъгъла на стаичката си.

Мародерите викаха и блъскаха по залостената от мебели врата. Някои от тях бяха заобиколили къщата и сега се намираха пред прозорците ѝ. Пътят за бягство бе напълно отрязан.

В следващия момент онези, зад вратата, успяха да разбият пантите ѝ, след което настанилата се за кратко тишина бе последвана от мощен трясък. Бабата се сви още повече в ъгъла.

Двама от бандитите връхлетяха в стаята, помитайки слабата барикада встрани.

— Къде си бе, уруспийо долна? Сега ще си платиш!

Мъжът, изкрещял тези думи, веднага я фиксира. С няколко движения се озова при нея и с грамадната си ръка успя да хване изкъртената кушетка и да я запрати настрани. В същото време силен трясък от счупен прозорец и животински рев ознаменуваха пристигането на другите.

— Кой ще е първи, момчета? — изграка един от новопоявилите се.

— Първо претърсете стаята за ценности. После ще отмъщаваме за Асен — каза онзи, който беше отместил леглото.

Последваха няколко минути, през които бандитите тършуваха. Обърнаха всички скринове, разровиха навсякъде. Изкъртиха вратите на едничкия гардероб и разхвърляха всички дрехи и завивки.

— Къде си скатала пенсийката и скъпоценностите си? — попита единият.

Явно не ги беше забелязал в коридора. Или може би там въобще ги нямаше? В постепенно разпадащото се под ударите на лудостта от шока съзнание на бабата, се появи образът на Серафим, заграбващ всичко, което успее, и бягащ надалеч. Беше я изоставил. Както я беше изоставил покойният ѝ мъж. Както я беше изоставил и Ачо. Никой не я обичаше и всеки я беше отхвърлил...

— Къде са парите ма, свиньо?! — изкрещя мародерът и я хвана за плитката. Повлече я за нея през стаята.

— Нямам нищо — промълви през сълзи тя. — Оставете ме!

Ритникът в стомаха дойде неочаквано. Баба Спаска се сгърчи от болка.

— Алейдине, я по-кратко, бе! Да не я умъртвиш! — каза един от съратниците на насилника.

— Спокойно, Данчо. Има време.

Мародерът, който я беше ритнал, я сграбчи и я надигна, след което я обърна към центъра на стаята. Там друг от бандитите, събрал на купчина снимките ѝ, вече разкопчаваше панталона си.

— Изверги! — изхлипа жената.

— Я да мълчиш! — извика единият и я зашлеви през лицето.

— Помощ! — изкрещя бабата с последни сили.

Нов удар. Този път — с юмрук. Светът се разлюля под краката ѝ.

— Няма кой да те чуе. Всички се крият, а скоро и тях ще изровим от бърлогите им. Ще запалим цяло Жребичко. Ще ви изколим

всичките!

Бабата продължаваше да плаче, а мародерът — да блъска тялото ѝ с гнусните си ръце. През това време онзи, в центъра на стаята, вече се облекчаваше, поругавайки спомените ѝ.

— Къде са децата ти? А?! На майната си. ХАХА! — изсмя се друг от мъжете. — Няма и да те намерят, помни ми думата. Радвай се, че поне те са далеч. И че няма да видят това, което ти предстои!

Мародерът, когото бяха нарекли Алейдин, я блъсна на леглото. Наведе се и започна да разкъсва дрехите ѝ. Бабата се гърчеше и крещеше. Бандитите се хилеха.

— Кой ще е пръв? — попита Данчо, разкопчавайки колана си.

— Викам първо да ѝ метнем един бой, че нали я видя какво прави с пушката. Да не пострада мъжеството ти — отвърна му Алейдин.

— Тая ли бе? — викна друг от мародерите. — Тя е жив зян! Ще умре още на първия половин час. Няма да е като оная от Исперихово — да държи два дена.

Мъжете обърнаха хищните си погледи към свитата на кълбо жена.

И ѝ се нахвърлиха.

Гнусните им ръце я опипваха и удряха едновременно. Спаска се опита да мисли за какво ли не — за миналото си, за Ачо, за Серафим. Тези мисли обаче не ѝ предоставяха убежище. Старото ѝ тяло беше извадено на показ и обругавано от безмилостните насилници, които отдавна върлуваха безнаказано по селата.

Нямаше какво да я спаси — нито физически, нито духовно. Някак си прие този факт и чак тогава почувства някакво облекчение. Вече не чувстваше нищо. Да, така беше по-добре... Много по-добре.

Идеята за смъртта ѝ се видя примамлива. Стопляща. Предпазваща. Повече от всичките напразни надежди, които имаше през последните години. И докато понасяше поредните удари, старицата зачака срещата си с нея.

Времето ѝ постепенно изтичаше.

* * *

Беше късен следобед, а един мъж все още седеше зад бюрото в изрядно чистия си и обзаведен по последен писък на модата офис. Докато следеше прилепения за стената огромен екран, с постоянно променящи се цифри, той клатеше бързо и ритмично левия си крак. Акциите, акциите... Трябваше да паднат. И той да е готов! Да ги изкупи преди всички и да ги изтъргува възможно най-изгодно.

Аромат на кафе достигна до ноздрите му.

Мъжът, който беше някъде около тридесетте, се обърна към току-що влязлата в стаята млада жена, облечена в бяла риза и кожена пола.

— Шефчее... Хайде почини си малко от тези цифри! Виж, нося ти кафе.

Тя седна върху бюрото и се заигра с вратовръзката му.

— Ей, Сидни. Не на работа. Моля те!

— Ти винаги така казваш! — отвърна тя и се спусна към него.

Устните им се впиха. Целувката трая няколко дълги секунди. После той се отдръпна. С едната си ръка продължи да опипва младшата асистентка по гърдата, а с другата се опита да стигне до дистанционното. След като най-после го хвана, мъжът го насочи към екрана с цифрите и натисна един от бутоните. Различни природни пейзажи — от ледници до пустини — започнаха да се сменят един след друг на екрана.

Девојката отново се наведе към мъжа, но той се отдръпна и се усмихна.

— Виж, дяволче. Ще си позволя половин час почивка. В него трябва да поместя личната си кореспонденция и теб. Да кажем така — ти ще разкараш това кафе и ще ми донесеш охладен бърбън. През това време ще прегледам гласовата си поща от последните 24 часа. И като дойдеш...

Той ѝ смигна. Тя се надигна, нацупи се леко, въртна дупето си демонстративно и излезе от офиса.

Мъжът извади таблета си и започна да преглежда пропуснатите служебни и лични повиквания. Имаше няколко от жената и детето. Както и няколко от различни приятели. Това обаче, което му направи впечатление, беше, че има и едно от непознат странен номер. Нещо все пак му беше познато — може би кодът?

Да. България. Кой пък го търсеше оттам? Беше зарязал тази скапана родина отдавна. Пръстът му се насочи към екрана и кликна за прослушване на съобщението. Оттам долетя глас на възрастна жена:

„Ачо! Ачо търся, милото ми момче.“

Мъжът кликна върху паузата. За момент в главата му се роди недоумение. След това в стаята връхлетя младата асистентка, носеща бутилка бърбън в едната си ръка и съд с лед в другата.

— Е, палавнико, готов ли си за кратка почивка?

Той още беше озадачен, но полюшващата се гръд от дълбокото деколте на девойката го изскубна от мислите му. Все пак реши да пусне съобщението отново.

„Ало, миче, кажи на Ачо, че Спаска го търси.“ Спаска? Коя пък беше Спаска? Нямахме време да мисли много-много. Имаше половин час да се позабавлява, преди пак да се влее в света на акциите и кариерата си. А и в крайна сметка вече не беше Ачо. От няколко месеца насам се беше простил и с родното си име — официално бе Стивън.

И нямаше нищо, което да го свързва с онази кофти страна, която на младини се беше опитала да разбие мечтите му...

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.